

ERDELYI HÍRADÓ

Kedden, December' 15-dikén, 1829

Mexico — Portugallia — Spanyolország — Nagybritannia — Frantziaország — Belgaország
 Muszkaország — Görögország — Törökország — Erdélyország
 Külömbfélék — Jelentés.

Mexico

Egy veracruzai levél, sept. 5-dikéről
 elenti: "A' Congress dictatori hatalmat
 adott az Elölülőnek 5 hónapra, és 2.894,
 49 piasterből álló erőltetett költsönve-
 ést vetett az egész Köztársaságra; mely-
 se, melyik Státus mennyit tartozik adni,

itt van:

Státus	Piaster:	Status.	Piaster
Chiappao	28661	St. Luis Potosi	176992
Chihuahua	36969	Gueretaro	46264
Chiebla	244412	Cochuila y Texas	47414
Jurango	125303	Sonora y Sinaloa	67726
Guanaxuato	32165	Tabasco	21724
Mexico	266667	Tamaulipas	26000
Michoacan	117333	Veracruz	184959
Suevo Leon	17248	Xalisco	266667
Oaxaca	66647	Yucatan	107667
Zacatecas	253334	Districtos y territorios	666667

Mind együtt = 2.894,849 piaster;
 mellyeknek esztendei kamatja 4 pCen-
 tozával jár, és ezeknek 's a' tőkének bi-
 zodalma a' Státusok' contingensei ha-
 zározottak-meg.

Portugallia

A' Ministertanáts a' finantz' rossz
 állapotjáról tanátskozván, erőszakos vagy
 önkéntes költsön-vevésről, minden ran-
 gu kibújosók' jóságainak' eladásáról,
 a' bank' kintse' elfoglalásáról vetekedtek.
 Végre, azt határozták, hogy a' dohány'
 árendássaitól előre vegyenek-fel pénzt.
 Ezek, azt felelték, hogy már nagy sum-
 mával vannak előre; és, minthogy az ő'
 árenda-idejek vége-felé jár, tehát ők egy
 hellert sem-adhatnának. A' Tisztviselő-

ket, nem fizetik, és ezen állapot' hosszas
 tartása mellett, nagy békételenségtől fél-
 nek.— D. Mig. azt ajánlotta volna Coch-
 rane Lordnak, hogy a' hajóseregét ő-
 reá bizná, ha magára vállalná, hogy Vil-
 laflor-t Terceirából kikergeti.

Spanyolország

Mádrid, nov. 12. — Három em-
 bert, kik a' múlt apr. 5-dikén, Labois-
 sier frantzia Kereskedőket megölték, teg-
 nap végeztek-ki. Ketteje, kir. önkéntes
 volt, és ezeknek privilegiumjok szerint,
 megfojtották azokat, mikor az ő' har-
 madik vétkes társokat felakasztották. Egy
 negyedik tzimborájokon 200 korbáts-ü-
 tést végezvén-el, 10 esztendei hajóve-
 zésre büntették. — Eguia Gen. Kap. nem
 holt még meg a' sebjeben, mely 12. —
 A' jobb kezét és a' halon 3 újját el kel-
 lett vágni, a' hasa' alja rettentőül meg-
 van szaggatva. Semmit-se tudtak még a'
 gonosságból kitanúlni, és hihető, hogy
 annak indítói megtették már az ő' ké-
 születeiket. Rendkívül gyűlölték Eguia
 Urat Galiciában az ő' mértéktelen ke-
 ménységéért, minden rendü lakosok. —
 Ez az eset nagy rémülést szélesztett-el
 az egész spanyolországban, főképpen pe-
 dig az udvarnál, a' hol ezt úgy nézik,
 mint egy újj fellázadás' elő-játékát. —
 Tsak az ártatlanok ne szenvedjenek a'
 vétkesek helyett! —

Nagybritannia

Az ellenkező Journálok eszméltetnek

az udvari Híradóban jelentgetett megbukások' mind-untalan nevekedő számára. Egy tartományi Journál azt állítja, hogy Manchesterben méjebben süjgedt - el a' fabricatio, mint valaha. Sok tárgy 20 pCentóval volna oltsóbb, mint ezelőtt 2 hónappal kelt, és egy ottani vendégfogadóban, egy egész héten által, egy ember hált - meg.

Egy Guernseybe megérkezett kereskedő-hajó leveleket hozott Rio-Janeiroból sept. 25-dikáig, mely szerént a' Tsászár, a' nélkül hogy okát adta volna, eloszlatta a' Kamarákat. — Egy ordonnance-ot botsátottak-ki, mely által a' jövő febr. 10-dikétől-fogva megtiltatik a' rab-szolga - kereskedés, a' Nagybritanniával kötöttett egyesség' erejénél-fogva. Azt is nem igaznak mondják azon levelek, hogy Rio-Janeiroban egy új bank állott volna fel.

London, nov. 16. — Hogy Mexicónak temérdek ellensége van Angliában, bizonyos. Valahol-tsak Iró kissebbségére szólhat Mexicó' characterének általjában és országlószékének különösen, mindjárt küldik annak rövid értelmét a' Journálokba, 's kívánva veszik ezek azokat; a' mi annál magyarázhatatlanabb, mivel' azokat a' tiszteltebbeknek is vétkül tulajdonították. Ugy veszi-fel, például, a' Morning-Chronicle Hardy Hajóhadnagyot, mint, eléggé rábízható, tudósítót, hogy egy 8 millió emberből álló nemzetet legméltatlanabbúl vádoljon hamissan. Hardy-ként, a' politikai erköltsiség a' legalsó fogon állana, hit-szegés és árulás mindennapiak volnának, Congress, Bírák, Magistratusok, Papok és Katonák, saját hasznokra, áruba vannak botsátva, és a' társasági állapot általjában olyan, hogy az apának a' fiájában, a' fiúnak az apában, a' barátnak a' barátban, egy alattomos Naderert (leskelődöt), egy alá-

való spiont (kémet) kell irtódzva szemlélnie. És ezt, az a' keményen bíráló tengeri Hérós, úgy veti előnkbe, mint Mexicónak a' képét 1828-ban, Februariusban. Egy olyan hamis vád, tulajdonúl, igen gyáva és mint egész nemzet ellen okádott, esztelenebb mint-sem tzáfolást érdemlene. De, minthogy egy olyan népről, mely a' dolgok' újj rendire általmenetel' erejedzésével (fermentatiójával) küszködik, még, igen is könnyen hitelt talál a' legrosszabb feltétel is; úgy, talán ez a' bolond beszéd is nyílást talál magának itt-ott, és valóban hasonló tsátsogások által vezetődhetett fére a' spanyol Kabinét, hogy Barradas alatt a' berontó - hadiszállítványt meg merje próbálni, reménylven, hogy zászlót tsak felűtvén a' mexicói földön, 's egy rakás doublont és piastert markában tartván, elég volna azt az (Hardy szerént) eladó népsalakat, a' mexicói polgári és katonai Főket, árulóképpen magához keríteni. Ennek hívése nélkül, spanyolország meghomáljosodása — 3000 emberrel egy vissza vevés-próbához merni fogni — egészen megfoghatatlan. Ditsósságesebb alkalmat egy Hardy' hamis vádjainak 'sat. meghazudtolására, alig-ha nyerhetett volna magának a' mexicói nemzet, mint éppen ez a' spanyol hadi - szállítvány. A' politikai erkölts' és saját belső érzés' szükinek minden szemre - hányása, a' polgárok' megvesztegettetéséké 's több effélék, magoktól megtzáfoltatnak már most a' történetekből. Találtak a' Spanyolok egy kiszálló helyet, melyben legkissebb védeszköz nem volt, és a' hol a' Gouvernament legkevésbe várta a' megtámogatást. Az a' maroknyi katonaság Lagarza alatt, vitezül viaskodott, és tsak a' nagy erőnek engedett, hogy az ország' belsőjébe, segítségekhez vonja-vissza magát, és Tampico városának minden ta-

sa követte, csak az idegenek nem. Hát, aza-árulás-é már ez?

Leírja még itt a' mexicói nemzet' anglus védelmezője mindazon tetteket elyek a' Hardy' ortzálan vádjait ma-któl felforgatják, és a' mexicói népet szteletre méltó állásba helyezték. Nem kételkedik azon a' dolgot jobban tu-ók és részre-nemhajlók közül senki, egy illantatig is, hogy ezen gyáva próba-étel' végét — egy olyan országot ismét lfoglalni — rövid időn meg fogjuk hal-ani, melyet Spanyolország örökre el-esztett. Finántialis gonoszt, minden e-etre fog ugyan ez a' hadiszállítvány Me-icóban szülni, fájdalom, de politice és rtósságra — nézve, nem tehet az egy-et nyereségnél. Most vissza- vevén, ké-elen lessz Spanyolország követeléseiről emondani, Mexicó pedig, kívülről ma-ától-függőbbé, belőlről rendbe-szedet-ebbé teheti magát, mint ekkorig lehe-át volna, és Cuba hogy járhat — a' jö-endőök fedezhetik-fel.

London, nov. 20. — A' Morning-Advertiser azt hiszi, hogy a' Parle-mentek, mihelyt egybe-gyűlt, azt a' jave-ritot teszik elébe, — a' Királyt azon kö-eleessége alól feloldozni, hogy némely locumentumokat alá-írjon, melyek nem olitikai és nemzeti fontossága-uk. Fő-undamentoma a' Király' szeméinek szen-edő állapotjában fekszik: különben, a' Király, tökéletlen egéssé-
ben van és b-kedvü.

A' dublini Evening-Post ezt mond-a: "Egy hosszú, nagy ékesbeszéddel-rt igen szükséges megszólító Hirdet-ményét (pásztori intését) Dr. Doyle kat-olikus Primásnak, hozzuk-fel, melyet a' egyházi Kerületének egy részéhez, a' melyben titkos társaságok és törvényte-ten eskü-letételek történtek, botsátott-ai. Szeretnénk az országlószéknek aján-

lani, — efféle adresseket ezereként nyom-tattatna, 's küldöztetne széjjel az egész országba. Mi, magunk' részéről, bizony nagy számmal botsátjuk azt ki, és hi-bető, hogy a' megyék' Prédikátorai 's az ő' segédei mindenütt el fogják terjesz-teni. Azomban, szeretnők azt minden ir-landi falusi házban látni. Minden tarto-zó méjj tisztelettel a' Felsőség eránt, sza-badságot veszünk magunknak, hogy egy olyan nép-megszóllítás könnyen tehet több jót mint száz proclamatio és po-litizai Tiztség legiói. A' Kints-kamara' Kantzelláriussát pedig figyelmetessé tesz-szük ára, hogy egynehány font' (ster-ling) kiadása által ezen Acta' elterjesz-tésére, a' Státusnak könnyen megkímél-tethetnek több ezerek.

Ugyan ezen tárgyról a' burkus Staats-zeitung így szól, egy londoni levél-ből: "Az irlandi Híradók, közlik velünk Doyle Dr. katolikus Püspöknek egy pász-tori-levélét, mely ezen Praelatusnak igen nagy betsületére szolgál, 's egyszers-mind egy hív, noha rettentő, képét fes-ti-le a' szerentsétlen ország' állapotjának. Nyomorgatás a' földesurak' részéről, kéts-tségbe-esés, gyűlölség, törvénytelen tár-salkodások, és mint azoknak következe-sei: fegyverlopás, személljes rútul-bánás, gyújtogatás és gyilkosság a' parasztok' részéről. A' Püspök ugyan, főképpen csak ezen utólsókat inti társalkodások' lemond-ására, melyeknek csak a' magok' tu-lajdon veszedelmekre kell őket vezetniek: de az uraságo-któl-se titkolja-el az iga-zat, és alkalmasint tisztán megmutattja mit kelljen az országlószéknek maga' rész-éről tenni, hogy egy olyan országba, melyet száz esztendő-olta kórmányoz-nak rosszul, tsendességet és rendet le-hessen behozni. Minihogy a' Püspök a' népnél igen nagy tiszteletben áll; kéts-tségkívül talál is az ő' intése annál ked-

vességet; és a' törvényszerzésnek azon kell dolgoznia, hogy az Uraságoktól elzárattassék az az alkalom, hogy hasznóképeit házból — udvarból kiűzzék, vagy legalább kényszerítessenek róllok, kenyeretlen állapotjokban, gondoskodni.

A' fernsi Püspök meghatározta magában, hogy az Egyházi Reformatornak, Mountcashel Úrnak, nem engedi az utolsó szót; éppen most nyomtattatá a' a' 5-dik levelet ő-hozzá. Igen helyesen van, mert, minél-többet beszélnek a' dologról, annál-jobban által látják Papok és Laikusok a' reformatio' szükség-voltát.

A' Times, azon hírre, hogy Muszkaországnak kedve volna a' Vajdaságok' elfoglalását feltserélni Trapezuntnak elfoglalásával, azt mondja, hogy a' Törököknek nem ment annyira el az eszek, hogy ezt a' javallatot bevegyék, a' mit más Hatalmak nagyobb irigyléssel nézének, mint-sem akarmelyik tikkelt az ádríanápolji Kötésnek tekintenek; mert Trapezunt egy a' legfontosabb városok között a' fekete-tenger' ásiái oldalán, s annak bírása a' Muszkákat urává tenné ennek az egész belső tartománynak.

A' Morning-Journal ítélet-tétele: "A' spanyolország által lett Mexico független Statusba-rontás' politikája felettvaló kérdés, a' mi' gondolatunk szerint, sohase érdemlett legkissebb figyelmet is. A' Barradas Gen. gondoltja, — egy idegen és ellenséges tartományban, az ő' százaikat a' Santa Anna' ezereinek ellenébe állítani, kik az ő' saját földjökön és birtokjokban állanak, és barátságos népségekkel vannak körül-veve, — nekünk, mindég a' legfelső gradusban láttott nevetésesnek. Olvassuk ugyan Cubának nagy készületeit és kimeríthetetlen kútfejeit, — régi Spanyolország' szörnyű készégeit, telepeinek ismét meghódoltatása eránt:

de ezek az izék annak, a' kinek a' dologról csak legkissebb esmérete van is, tsupa poësis. Mit gondolna valaki, pl., Nagybritanniáról, ha ez, az ő' mostani katonai és vitézi országlása alatt, próbát-tenne az Eggy. Státusok' újjra elnyomására? Mindjárt a' meggyógyíthatatlanok közzé számlálnák azt. Tisztelet, betsület Jónathán Atyafinak, mi, környületesen megbizonyítanók, hogy Anglia, egy olyan próba mellett, sokkal nagyobb reménységgel ditsekedhetik a' jó kimenettel-felől Spanyolországnál. De azomban, az egész gondolat minden esetre esztelenebb, mint-sem áról csak egy pillanatig is tovább gondolkoznánk; és, meg vagyunk győződve, hogy azok, kik Spanyolországot ére az okatlan lépésre felölték, más szándékkal voltak háta-meggett. Ezen próbatétel' lehetőségétől nem függve, az utolsó tudósítások megbizonyították, hogy a' benn-születettek' ellentállások, nagyobb, s'következőleg, a' megtámadók' reménysége kisebb, mint vélhették volna. De ha még árulás is avatkozna a' dologba; kéntelen lenne a' megtámadás semmire-se menni. Mexico, éppen úgy mint a' többi Köztársaságok az újj világban, független fog maradni az európai járomtól. Tampico' bírása, a' spanyol telepek' meghódoltatására éppen annyit ér, mint a' britannus tengeri felsőbbség' semmivé-tételére Muszkaországnak az eddystone-i lámpástorony' rárohanással-megvétele érne.

Frantziaország

A' Constitutionnel ezt mondja: "Cadizban az a' hír tekereg, hogy a' mexicói spanyol hadi-szállítvány elvette volna Veracruz városát: ez, hibető, csak mystificatio. — A' földrengés nagyobb méreggel kezdődött-el ismét Murcia tartományban, mint valaha.

Orleans Hg. által-adatott Eynard

Járnak a' nevelés' elő-mozdítására Gö-
ögországban, 3000 frankot. Ezt a' sum-
nát nyomon elküldötték Capodistrias
Jórnak.

A' Sárdiniából Párisba megérkezett
kétfejú gyermek, megholt. Ritta, vagyis
a' gyermek' jobb oldala, 3 nap volt bet-
teg, a' nélkül hogy betegsége a' másik
oldalra, Kristinára, behatottnak teített
vólna, ki, szoptában az annyát tzirókál-
ta. Egyszer, megsügged ez is, nagyot
sohajt és — meghal. Kristina meghült 10
minútum után, de Ritta, az elébb-meg-
hült, meleg vólt még egykisség 8 órai
idő után is. — St. Hilaire Geoffroy Ur
úgy vélekedett, hogy a' kettőnek egy szí-
ve vólna; az orvosság' Akadémiája pedig
azt hitte, hogy két szíve vólt. A' holt-
testet által-adták már felbontolás-végett
az anatómiai amphitheatrumba a' plán-
takertben.

A' frantzia oppositio nem törődik a'
pártosok' örök szelveszég, és az Eggye-
sületek szemlátomást szaporodnak. Élsás,
az Adó-Eggyesülethez állott, és, még-
sem hagyta magát ott az indulatosság'
tévejgő' úttjára vezetetni ez a' tsendes,
jámbor-lelkű nép, mely most 2 eszten-
deje, a' Monárcha' jelen-létekor, min-
den kívánságait megígértnek tapasztalta,
még az ebben lett megsalattatása által
is. Egy más jelenetet pillantottak-meg
déli Frantziaországban. Arles, nem-ré-
giben, egy konstituziósi monarchistát, és
most Bordeaux még egy liberalist válasz-
tott Küldöttjének. Délországi embereknek
nevezték ezeket, a' tsászari országglás' nyo-
mására lettek vólt Ultrakká; most — az
absolutismustól irtódzás miatt — konsti-
tuziósiokká. Délen is elvégeztetett az Ul-
traismus; ott is a' konstituziósi szabad-
tságot akarják.

A' Gazette de France ezt mondja:
Konst.poljból jött egy levélben oct. 15-

dikéről, ezt olvassuk: "Itt, minden oly'
lassú lépésekkel ballagdogál, hogy a' Tö-
rököknek 6 nap kellett ahhoz hogy ezt
a' fél sort leírják — En, Ura a' Kirá-
lyoknak, helybe-hagyom ezt. "Eh-
ben fekütt annak az oka, hogy az ad-
rianápolji Kötés' berekesztésénél nehé-
zégekről beszéltek. — A' mi a' scutári Ba-
sát illeti; az igaz, hogy ő, próbálta ma-
gát függetlenné tenni: de minthogy Die-
bits Gen. fenyegette, hogy egész erejé-
vel ellene megyen, — bizonyosan el fog
hallgatni Mustapha.

A' Stael Báró' halála után született
fija a' ki Párisban mostanában megholt,
csak 23 hónapos vólt. Ennek, ugyan-
tsak az utóbbi Szám alatt említett anyja
vólt az a' tudós asszony, a' ki annyi
szép Munkákat írt.

Toulonból jelentik nov. 14-dikén:
"Aventure brigg-goelette a' napokban
vitorlázott-el azon 700,000 frankal, mely-
lyet Eynard Úr maga' részéről küldött
Görögország' Elölülőjének költsön.

Belga ország

Köz-tudósítások szerént ezek az é-
szak-amerikai városok: Washington, Geor-
getown és Alexandria, a' Congress' hely-
be-hagyásával 3.750,000 belga forint' köl-
tsön-vételéhez fogtak Ámsterdában, 5
pCentora; mely summa főképpen a' sok
tsatorna-építés' folytatására, nevezetesen
pedig az ollyanok' végre-hajtására for-
dítatik, mellyeket az Ohio- és Ches-
apeake-Társaság kezdett. Actiákra esik-
meg a' költsön, 1000 forintjával darab-
ja. A' költsön-vett summának két-har-
mada Washington' számára lessz, egyegy
hatod-rész pedig ama' kettőjére.

Muszka ország

A' muszka "Invalidus" (Híradó) ad-
elő egy Jegyzest a' törökök' földi és ten-
geri erejeikről május hónapban, 1828, mely
szerént az európai módon rendbe-szedett

katonaság száma 68 tsapatból állott 1000-ével tsapattja; a' Sultán' Gárdája ment 6000 emberre; a' tengeri katonák voltak Levante-ből, mellyek, ha a' szükség kívánta, földön is tartoztak szolgálni, 40,000-en, 8 könnyű tsapat, azelett Mechterdi név alatt esméretes, 8000; az ásiái könnyű sereg 6000; az Önkéntesek' serege 5000 's az idegenek' serege 5000 ember. Mindezek együtt tettek 138,000 emberből álló gyalogságot. A' pattantyússág állott 12,000 emberből, 20 tsapatban, 600 emberével; 5000 bombizóból, 5000 várbizgatóból, ásóvésőkből; 2000 Gárda-pattantyúsból; 14,400 várpattantyúsból a' Duna' mentében és 6000 szekeres-szolgákból, 'sat. együtt=40,000 emberből. A' Lovasság' Gárda-lovassa, volt 1500; Spahis, kiknek mindég jár a' 'söldjok, 25,000; tartogatott lovasság 20,000; Timarista (lovás nép-katonaság) 120,000; Önkéntes 30,000; együtt 196,500. — Minden itt említett katonafélekből lett egy, 574,900 emberből álló hadsereg. Ha ebből a' 40,000 tengeri katonaságot elszámáljuk, és a' konst.polji 20,000 ember várvédelmet 's azt a' 65,000 embert, kik a' Dunavárakban szolgáltak; azonkívül, 9500 embert, mint a' Sultán' Gárdáját; következik, hogy májusban, 1828, a' muszka seregek ellenében, 240,000 ember állott táborban. Ehhez a' számhoz, sem az Ásiában állók, sem azok nem számlaltattak, kik Móreában és más tartományokban 's szigeteken voltak. — Az egész török munkás földi erőt, lehet most tenni 300,000 emberre: egy mindennel-köz felszállításra, felmehetne az 600,000-re. — Tengeri ereje, ugyanakkor, volt mind össze 85 hajó kiti-nagy, 2000 ágyúval és 5200 Matróttzal.

Seresből írják nov. 5-dikán, hogy a' várnai Jussuf Basa' öttset, Abtig-Bei-

t, ki ezen városba igasságtalanul tétett volna Gouverneurnek, a' Sultán' parancsolatjára megfogatván, főbb felekezeteivel együtt, Konst.poljba vitték, a' hol sententziáját megfogja hallani. Ere, vissza tétett az elébbi Gouverneur Kara-Osman-Oglu a' maga' helyére. Még most-se hiszi itt a' nép hogy békesség van, látván a' sok hadi-készületeket, katonajárást, requisitiot, eleség-gyűjtést, 'sat.

Görögország

A n c o n a, nov. 10 — Azon tsata után, mely Petra mellett, Thebenhez nem messze, a' Törökök' veszedelmére esett, egy 4000 emberből álló sereg Athéne-felé vonult. Reménylették, hogy ennyi katonaság elegendő lenne az egész Livadiát a' Törököktől kitakarítani. Most már azt beszélik némely kereskedő levelek Zán-téből, hogy egy frantzia kereskedőhajó tudósítást hozott oda a' Törökök és Görögök között esett egy újabb tsatáról, melyben az utolsók egészen megvertettek volna. Ez a' tudósítás, ha megbizonyosodna, a' dolgok' állapotját jóformán megváltoztatná a' görög continensen, és némely tüzes reménységek elszlatatnának. De minthogó egyenes úton, és Corfuból, a' hol a' görögországi esetekről rendszerént nagyon éppenségesen szoktak tudósíttatni, éről még semmi jelentés nem jött; tehát, tanácsos volna az említett tudósítást tsak akkor hinni, ha megbizonyosodik. Minden tudósítások, mellyek Görögország' belsője' állapotjáról szólnak, nevezetesen Móreából jönnek, nem rosszak; az országlószék és kivált a' Capodistrias Gróf erántvaló bizodalom, határtalan; és nem könnyen mehetné-rá valaki, hogy ötöt a' nemzet oly' közönségesen tisztelje. Ha mindjárt nem szerzett volna is ő, azon rövid idő alatt, miólta az országnak bölts rendelkezéseket és vigyázva kidolgozott törvénye-

et; még is, csak az ő személjes monása a' legnehezebb tárgyakban, midőn még a' törvényszerző hatalom nem eleendő, mint meghatározó, elfogadtatott volna. Milyen jótévőleg munkálkodik gy vígyázó országlószék a' legelvadulabb nemzetben is, bizonyosága megtettzik azon környületből, hogy most, Moreán a' legnagyobb bátorsággal útzathatni; hogy a' jóniai szigetekről minden Kurír Moreán megyen keresztül Konst. poljba, és a' belső közlések a' legnagyobb gondal rendbe-szedettek — egy országban, a' hol még, csak nem régen is, az úton-álló-tolvajság élelemkereső mester-ség volt. Földi, tengeri erő, kereskedés hallatlan lépésekkel kapaszkodik. — Síralmas lenne a' Görögöknek, ha most Capodistriás Gróf, mint kezdik hírelni és itt hiszik is, a' politikai piatzról lelépne.

Törökország

Ma (nov. 10.) fordult vissza a' Kapudan-Basa' személjes vezérlése alatt a' hajukderi öbölben sok hónapokig feküdt török hajósereg, s vasmatkákra feküdt az ársenálban. Ugy gondolják, hogy már most, ama' török hajók' maradványa is, mellyek a' navarinai veszéjből kiszabadultak, és azolta az alexandriai kikötőben tartóztattak, minden órán elvitorláznak onnan Konst. poljba. Ez az escadron (hajóosztály,) áll: egy régi, tsaknem haszna-vehetetlen 80 ágyús liniahajóból, 6 fregatte-ből 44-54 ágyúsokból, 22 ágyús 7 korvette-ből, 20 ágyús 2 briggből és egy 16 ágyús schoonerből.

A' már régen kihirdetett megérkezése a' muszka első meghatalmasítottnak, Orloff Grófnak, Adriánapoljban a' békeség' alkudozásánál, kit, mint Monarchájának különös küldésével megbízottat a' Portához itt várnak, nem esett még meg. Ellenben, a' Portának Muszkaországba kirendelt rendkívülvaló Követe Ha-

lil Basa, az ő számos utazó követőivel együtt, felült már az ötödik Odessaba vi-vő hajóra.

Azomban, két eset fordult-elő, mellyeket annál-inkább lehet sajnállani, mivel' úgy láttzik, — egymást nem-értésből következett. Az egyik, egy véres ütközet, mely oct. első felén esett Erzerum' szomszédtságában, a' Paskevits Hadmarsal' katonasága és az újj Seraskir' vezérlése alatt álló Törökök között, mind-a' két részről nagy veszteséggel. — A' másik a' scutári Basával Sophianál történt, nem annyira véres tsata.

Egy, az utóbbi napok' legörvendesebb esetei között, az, hogy a' Porta formáson vissza-húzta azon rendszabásait, mellyeket ezelőtt két esztendővel a' katolikus Örmények ellen elkövetett volt. Nagyurasági parantsolatok mentek Kis-Ásiának különböző Hellyeibe, a' mellyek a' fővárosból számkivetetteknek menedék-heljjül rendeltettek volt, hogy nekik a' Konst. poljba vissza-jövetel' megengedését hírül-vigyék, a' hol nekik a' szabad istentisztelet is újjra megengedtetik.

Erdélyország

Hogy foljdogál másutt a' tél, külföldről a' Híradók által tudjuk; nállunk pedig, akarmére nézünk, nem szűnt az-olta meg az a' tél, a' melyről nov. 21-dikén emlékeztünk, hanem mind-szűntelen nevedkedve dühösködik. Az akkor leesett hó azon módon fekszik, mivel' mindjárt megfagyott. Ha még két, legfeljebb 4 hétig így megyen; tsaknem bizonyosnak lehet tartani, hogy a' beállandó esztendőben rendkívül jó tavaszi termés lessz, ámbár az egész világ' cli-mája megváltozott.

Az erdélyországi földrengés nov. 26-dikán hajnal előtt 5/4 órakor, négy órára, Brassó' vidéken olyan volt, hogy sok épületeket megrepesztetett, kémé-

nyeket felforgatott, és némely épületből végképpen kiköltöztek. —

K ü l ö m b f é l e

Neapolji levelek nov. 20-dikáról ezt a' különös történetet beszéllik: "Az austriai Posta-Kurír menván szekerén Florentziából Neapoljba, elérte ötöt egy néhez idő (mendörgés), midőn a' Torre Ponti Postáról, a' pontini motsárban, elindult; és, nem messze menván, letsapott egy villám az ötöt vivő kotsisra, és halálra sujtotta azt le a' földre, a' nélkül hogy a' Kurirt vagy lovakat tsak legkissebbé is megsértette volna, vagy a' kotsinak legkissebb részét is megrontotta volna, midőn pedig a' Kotsis' köntösét mereül össze-égette. Szerertséjére a' Kurírnak, a' lovak nem bokrosodtak-meg 's nem ragadták-el a' kotsit; hanem azon pillanatban hogy a' Kotsis hólton lebukott, megállottak. Legtsudállatosabb az, hogy az electrica matéria (gerjealak), úgyszólván, a' kotsis' testében concentrálódott 's ezt, elemésztette, a' nélkül hogy az értz- és éghető részeket, mellyek ahhoz oly' közel voltak, tsak legkissebbé is érdeklette volna.

J e l e n t é s.

A' 47- és 48-dik Számok alatt kijött kéttzseri Tudósítás' értelméhez tartván magunkat, a' Híradóra, Mértéktár-ra és Társalkodóra-nézve, — illő tisztelettel jelentjük a' két Haza' Fijainak és

Leányinak, hogy a' Társalkodó' 3 első Számját a' mostani Olvasók is fogják venni, még ezen foljó esz'endőben induló Postákon, azért, hogy annak jövendő mivóltát azon bévezető beszédek-ből még jobban által-láthassák. — Ezenkívül, a' kik előre érzik magokban, hogy, vagy a' Híradónak és Társalkodónak egygyütt, vagy pedig tsak ez' utólsónak magának, Olvasói fognak lenni; ne sajnálják a' hozzájok érkezendő Számokat megtartani; hogy az illyeneknek tsak a' következendő számokon kezdődjön a' Társalkodó' küldése, ha foljtattathatik: a' ki pedig, mint most nem-olvasó, bejelentí magát addig, míg a' most felesleg nyomtatott 5 Számból telik; annak, elfogjuk kezdeni a' küldést az Első számon kezdve, levelének vétele után mindjárt, akar tsak Társalkodót kérjen, akar pedig a' Híradóra fizet előre.

Királyi Thesaurarius Consiliarius, és Zalathnai Administrator Treuenfeldi Kimmerle Mátyás Ur, ezen folyó Esztendő' November Holdnapjának 26-kán meghalálazott.

Az eddig való Veress-Tornyai Harmintzadi Író-Deák Darnotzi Egedius Ebesfalvi Filialis Harmintzadosnak; — A' Brassai Fő Harmintzad mellett eddig elő volt második Író-Deák pedig Miess Károly Tölgyesi Harmintzadi Controller-nak tétetett.

S t á t u s p a p i r o s o k ' F o l j a m a t j a

		Ezüstpénzben					Ezüstpénzben		
Béts,	Nov.	27	28	30	London	Nov.	16	17	19
Bank-Oblig. 2.1/2pC.		58.1/4	- 58.3/8	- 58.1/2	Consols, 3 pC.		91.5/8	- 91.7/8	- 92.3/4
Pengőpénz-Obl. 5pC.		102.3/4	- 102.11/16	- 102.3/4	Stocks-Prémie, Sh.		—	—	—
Roths. 1820, 100f. CP.		—	—	- 175.—	Brasíliai Bons		—	- 67.1/2	- 65.1/4
Partial. 1821. Ua.		—	- 132.1/2	- 132.5/8	Buenos-Ayresi		—	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.		1238.3/4	- 1238.1/2	- 1241.2/3	Columbiai		—	—	—
Páris,	Nov.	18	19	21	Mexikói		22.—	- 23.—	—
Consols 5 pC.		108.70	- 108.70	- 108.50	Portugalli		49.1/2	- 51.—	—
Ugyanaz 3 pC.		84.95	- 84.05	- 83.95	Muszkaországi		106.1/2	- 107.—	- 108.—
Bank-aktia,		—	—	—	Görögországi		—	—	—